

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 260/2023 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om ungdomsstraff

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 260/2023 rd undertecknat av riksdagsledamot Hanna Sarkkinen /vänst:

Vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att öka användningen av ungdomsstraff?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Regeringen har förbundit sig att ta i bruk de medel som behövs för att bekämpa och minska ungdoms- och gängbrottsligheten. I enlighet med regeringsprogrammet utvecklas bestämmelserna om ungdomsstraff så att gärningens allvar framhävs tydligare än för närvarande, till exempel genom att element från samhällstjänsten inkluderas i ungdomsstraffet och att användningen av det ökas. Ungdomsstraff har använts i mycket liten utsträckning. Under de senaste åren har i allmänhet färre än tio minderåriga förbrytare dömts till ungdomsstraff per år, även om antalet under de första åren efter att ungdomsstraffet infördes uppgick till flera tiotal.

Ungdomsstraffet är en mer intensiv påföljd än till exempel övervakning som ofta används för att förstärka villkorligt fängelse och erfarenheterna av hur ungdomsstraffet fungerar är goda. Det är viktigt att ingripa snabbt och med effektiva metoder i synnerhet i minderårigas kriminella beteende. En lösning är att utveckla ungdomsstraffet och öka användningen av det.

Enligt de utredningar som gjorts är orsaken till ungdomsstraffets låga användningsgrad bland annat att dess ställning bland de olika straffslagen är oklar. Av detta följer också att åklagarna begär få påföljdsutredningar om den ungas lämplighet för ungdomsstraff. Av denna anledning måste man utöver utvecklingen av innehållet i ungdomsstraffet även granska hur hela straffprocessens funktion och sträva efter att säkerställa att allt fler sådana minderåriga förbrytare som kan ha nytta av att avtjäna ungdomsstraffet hänvisas till ungdomsstraff.

Justitieministeriet har beställt en omfattande utredning av emeritusprofessor Tapio Lappi-Seppälä om de straff som dömts ut till 15–17-åriga förbrytare och om orsakerna till att ungdomsstraffet använts i liten utsträckning. Denna utredning kommer att publiceras i början av året. Utredningen kompletterar den undersökning om ämnet som Institutet för kriminologi och rättspolitik vid Helsingfors universitet publicerade i januari. Dessa publikationer kommer att beaktas i lagberedningen. Byråerna för samhällspåföljder måste också ha tillräcklig beredskap och resurser för att

effektivt verkställa ungdomsstraffet. Det är också viktigt att andra aktörer i straffprocessen har tillräckliga resurser för att ungas brottmål ska kunna behandlas snabbt.

Helsingfors 13.2.2024

Justitieminister Leena Meri